

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนเกี่ยวกับ  
การวางแผนครอบครัวของสตรีกับสถานภาพทางเศรษฐกิจ

เป็นที่เชื่อว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจย่อมจะมีความสัมพันธ์กับความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว Simon<sup>๖๔</sup> ได้กล่าววาทตามทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์สมัยใหม่ การที่ประชาชนมีรายได้สูงขึ้นจะทำให้บุคคลนั้นมีค่านิยมของชีวิตเปลี่ยนไป คือนิยมในการที่จะพัฒนาฐานะทางสังคมของครอบครัวให้สูงขึ้น ซึ่งทำให้เกิดการเปรียบเทียบระหว่างความต้องการในสิ่งของที่เขาจะซื้อกับจำนวนบุตรที่เขาจะต้องเลี้ยงดู หรือเวลาที่เขาจะไต่เต้าในการประกอบอาชีพ หรือความสุขสบายอย่างอื่น กับเวลาที่จะต้องมาเลี้ยงดูบุตร สิ่งเหล่านี้เองทำให้บุคคลซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน อาจจะมีทัศนคติที่แตกต่างกันก็เป็นได้

สถานภาพทางเศรษฐกิจที่จะนำมาศึกษาในครั้งนี้คือ การประกอบอาชีพของสตรี รายได้ของครอบครัวและรายได้ของสตรีที่อยู่ในวัยเจริญพันธุ์ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ได้นำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว

สมมุติฐานที่กำหนดไว้เพื่อการทดสอบนั้นมีดังต่อไปนี้คือ

๑. สตรีที่ทำงานนอกบ้านจะมีความรู้ในวิธีคุมกำเนิด เห็นด้วยกับการวางแผนครอบครัว และใช้วิธีคุมกำเนิดมากกว่าสตรีที่ทำงานบ้าน
๒. สตรีที่ครอบครัวมีรายได้สูงจะมีความรู้ในวิธีคุมกำเนิด เห็นด้วยกับการวางแผนครอบครัว และใช้วิธีคุมกำเนิดมากกว่าสตรีที่ครอบครัวมีรายได้ต่ำ
๓. สตรีที่มีรายได้สูงจะมีความรู้ เห็นด้วยกับการวางแผนครอบครัวและใช้วิธีคุมกำเนิดมากกว่าสตรีที่มีรายได้ต่ำ

<sup>๖๔</sup> Julian L. Simon, loc. cit.

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวกับการประกอบอาชีพของสตรี

การประกอบอาชีพของสตรีในที่นี้ หมายความว่า การที่สตรีออกไปทำงานนอกบ้าน กับ สตรีที่ทำงานบ้านซึ่งการทำงานบ้านนี้ จะรวมผู้ที่ทำงานหารายได้อยู่กับบ้าน และเป็นแม่บ้านใน ขณะเดียวกันด้วย ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ผู้ที่ทำงานนอกบ้านจะมีความรู้ เห็นด้วยและใช้วิธีคุม กำเนิดมากกว่าผู้ที่ทำงานบ้าน จากผลการวิเคราะห์ตารางที่ ๒๑ พบว่ามีความแตกต่างกันจริง แต่ความแตกต่างนั้นเป็นไปในลักษณะที่ตรงกันข้าม คือผู้ที่ทำงานบ้านจะมีความรู้ในวิธีคุมกำเนิด มากกว่าผู้ที่ทำงานนอกบ้าน ดังจะเห็นได้จากผู้ที่ทำงานบ้านจะมีความรู้ถึงร้อยละ ๖๔ ส่วน ผู้ที่ทำงานนอกบ้านจะมีความรู้เพียงร้อยละ ๕๖ และผู้ที่ทำงานนอกบ้านจะตอบว่าไม่ทราบวิธีคุม กำเนิดสูงถึงร้อยละ ๒๓ ในขณะที่ผู้ที่ทำงานบ้านตอบว่าไม่ทราบเพียงร้อยละ ๖ เท่านั้น

สำหรับทักษะเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว พบว่าผู้ที่ทำงานบ้านจะเห็นด้วยมากกว่า ผู้ที่ทำงานนอกบ้าน คือสตรีที่ทำงานบ้านจะเห็นด้วยร้อยละ ๘๑ ส่วนสตรีที่ทำงานนอกบ้านจะเห็น ด้วยเพียงร้อยละ ๖๖ เท่านั้น ความแตกต่างนี้เมื่อได้ทดสอบทางสถิติแล้ว พบว่ามีนัยสำคัญ ( $P < .๐๕$ ) เช่นกัน

เมื่อพิจารณาถึงการเคยใช้วิธีคุมกำเนิด พบว่ามีความแตกต่างกันทางสถิติ ( $P < .๐๑$ ) แต่ความแตกต่างนั้นก็เป็นไปในลักษณะที่ตรงกันข้ามกับสมมุติฐาน คือ สตรีร้อยละ ๖๓ ที่ทำงาน บ้านเคยใช้วิธีคุมกำเนิด ส่วนสตรีที่ทำงานนอกบ้านนั้นเคยใช้ร้อยละ ๕๑ ในขณะที่สัมภาษณ์สตรี ที่ทำงานบ้านกำลังใช้ยورอยละ ๘๒ ส่วนสตรีที่ทำงานนอกบ้านกำลังใช้ร้อยละ ๓๔ ความแตก ต่างนี้ถึงแม้จะไม่มีนัยสำคัญ ( $P < .๕๐$ ) แต่ก็มีแนวโน้มที่แสดงว่าผู้ที่ทำงานบ้านมีอัตราส่วนของ การใช้วิธีคุมกำเนิดมากกว่าผู้ที่ทำงานนอกบ้าน

การที่สตรีที่ทำงานบ้านมีความรู้ในวิธีคุมกำเนิด เห็นด้วยกับการวางแผนครอบครัว และใช้วิธีคุมกำเนิดมากกว่าสตรีที่ทำงานนอกบ้านนั้น อาจเนื่องมาจากสตรีที่ทำงานบ้านส่วนหนึ่ง

ตาราง ๒๑ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว  
กับการประกอบอาชีพของสตรี (อัตราส่วนร้อยละ)

การประกอบอาชีพ	ความรู้				ทักษะ				การใช้วิธีคุมกำเนิด					
									เคยใช้มาก่อน			กำลังใช้ในปัจจุบัน		
	ทราบวิธีใช้อย่างน้อย ๑ วิธี	เพียงแค่อ่านคู่มือเท่านั้น	ไม่ทราบเลย	รวม	เห็นควย	ไม่เห็นควย	ไม่แน่ใจไม่มีความเห็น	รวม	เคย	ไม่เคย	รวม	กำลังใช้	ไม่ได้ใช้	รวม
ทำงานนอกบ้าน	๕๖.๑	๒๐.๕	๒๓.๓	๓๔.๔	๖๕.๓	๕.๖	๒๘.๗	๓๔.๔	๔๒.๕	๕๗.๕	๓๔.๔	๓๕.๖	๖๔.๔	๓๔.๔
ทำงานบ้าน	๖๔.๑	๓๐.๒	๕.๗	๖๕.๖	๔๑.๓	๕.๓	๑๔.๔	๖๕.๖	๖๔.๐	๓๖.๐	๖๕.๖	๔๑.๔	๕๖.๑	๖๕.๐
รวม	๖๑.๓	๒๖.๘	๑๑.๔	๑๐๐.๐ (๒๑๒)	๗๖.๐	๔.๗	๑๘.๓	๑๐๐.๐ (๒๑๒)	๕๗.๑	๔๒.๘	๑๐๐.๐ (๒๑๒)	๔๑.๐	๕๕.๐	๑๐๐.๐ (๒๑๒)
การทดสอบนัยสำคัญ	$\chi^2 = ๒๓.๕๔$ $P < .๐๐๐๕$				$\chi^2 = ๔.๘๘$ $P < .๐๒๕$				$\chi^2 = ๘.๘๗$ $P < .๐๑$			$\chi^2 = ๑.๓๘$ $P < ๔๕๐$		

อาจจะเคยทำงานนอกบ้านมาแล้ว ในขณะที่ทำงานนอกบ้านนั้น อาจได้รับความรู้เกี่ยวกับวิธีคุมกำเนิดจากภายนอกมาก็ได้ หรือสตรีที่ทำงานบ้านส่วนใหญ่อาจจะเป็นผู้ที่มีบุตรมาแล้ว และในการให้กำเนิดบุตรนั้นสตรีสมัยใหม่นิยมไปคลอดที่โรงพยาบาลซึ่งในระยะหลังนี้ตามโรงพยาบาลต่าง ๆ ก็ได้สอนและแนะนำให้ผู้มารับบริการการคลอดใช้วิธีคุมกำเนิด

ตารางที่ ๒๒ ได้แสดงให้เห็นว่าสตรีที่ทำงานบ้านมีความรู้เกี่ยวกับวิธีคุมกำเนิดสูงกว่าสตรีที่ทำงานนอกบ้าน ไม่ว่าจะสตรีนั้นจะมีบุตรมาก นุตรน้อย หรือไม่มีบุตรเลย ถึงแม้จะเห็นได้จากสตรีที่ไม่มีบุตรเลยที่ทำงานนอกบ้านจะทราบวิธีคุมกำเนิดร้อยละ ๓๖ สตรีที่ทำงานนอกบ้านร้อยละ ๕๕ เห็นด้วยกับการวางแผนครอบครัว สตรีในกลุ่มนี้ร้อยละ ๘ และร้อยละ ๑๔ เท่านั้นที่เคยใช้และกำลังใช้วิธีคุมกำเนิดตามลำดับ ส่วนสตรีกลุ่มที่ไม่มีบุตรที่ทำงานบ้านนั้น ร้อยละ ๔๑ มีความรู้เกี่ยวกับวิธีคุมกำเนิด สตรีในกลุ่มนี้ร้อยละ ๓๑ เห็นด้วยกับการวางแผนครอบครัว สตรีร้อยละ ๘ และร้อยละ ๖ เคยใช้และกำลังใช้วิธีคุมกำเนิดตามลำดับ ในกลุ่มสตรีที่มีบุตร ๑-๓ คนนั้นถึงแม้ว่าอัตราส่วนของความรู้ในกลุ่มที่ทำงานนอกบ้านจะสูงกว่าสตรีที่ทำงานบ้าน แต่เมื่อพิจารณาถึงสตรีที่ไม่ทราบวิธีคุมกำเนิดเลยนั้นพบว่า สตรีที่ทำงานนอกบ้านร้อยละ ๑๕ ไม่ทราบวิธีคุมกำเนิด ส่วนสตรีที่ทำงานบ้านไม่ถึงร้อยละ ๕ ที่ไม่ทราบวิธีคุมกำเนิด สตรีที่ทำงานบ้านมีอัตราส่วนของการเคยใช้วิธีคุมกำเนิดสูง ทั้งนี้คงเป็นเพราะการทราบนั้นยังทราบไม่ถูกต้อง จึงได้จัดอยู่ในกลุ่มเพียงแต่ได้ยินเท่านั้น

สำหรับทัศนคติเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวนั้น ไม่ว่าจะสตรีนั้นจะไม่มีบุตรเลย หรือมีบุตร ๑-๓ คน หรือมีบุตรตั้งแต่ ๔ คนขึ้นไปก็ตามสตรีที่ทำงานบ้านจะเห็นด้วยมากกว่าสตรีที่ทำงานนอกบ้าน ดังเช่นในกลุ่มสตรีที่มีบุตร ๑-๓ คน สตรีที่ทำงานบ้านจะเห็นด้วยร้อยละ ๘๖ ส่วนสตรีที่ทำงานนอกบ้านจะเห็นด้วยร้อยละ ๗๑ เท่านั้น

เกี่ยวกับการใช้วิธีคุมกำเนิดก็เช่นเดียวกัน สตรีที่ทำงานบ้านที่มีบุตรแล้ว เคยใช้วิธีคุมกำเนิดในอัตราส่วนที่สูงกว่าสตรีที่ทำงานนอกบ้าน ยกเว้นกลุ่มที่ไม่มีบุตรเลย สตรีที่ทำงาน

ตาราง ๒ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้, ทักษะ, ทักษะ การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว  
กับจำนวนบุตรและภาวะการทำงาน (อัตราส่วนร้อย)

จำนวนบุตรที่มีชีวิต และภาวะการทำงาน	ความรู้				ทัศนคติ				การใช้ชีวิตคุมกำเนิด						
	ทราบ วิธีใช้ ถุงยาง นอกร วิธี	เพียง แต่เคย ใค นิน	ไม่ ทราบ	รวม	เห็น ควย	ไม่ เห็น ควย	ไม่ แน่ใจ ไม่มี เห็น	รวม	เคยใช้มาก่อน			กำลังใช้ในปัจจุบัน			
									เคย	ไม่ เคย	รวม	กำลัง ใช้	ไม่ ได้ ใช้	รวม	
<u>ไม่มีบุตรเลย</u>															
ทำงานนอกบ้าน	๓๖.๓	๑๘.๒	๔๕.๕	๕๖.๘	๕๕.๕	๘.๑	๓๖.๘	๕๖.๘	๔๑.๘	๕๘.๑	๕๖.๘	๓๘.๓	๖๑.๓	๕๖.๘	
ทำงานบ้าน	๔๑.๒	๔๑.๒	๑๓.๖	๔๓.๖	๓๒.๓	๘.๑	๑๘.๒	๔๓.๖	๑๘.๒	๔๑.๘	๔๓.๖	๔.๕	๘๕.๕	๔๓.๖	
รวม	๓๘.๕	๒๘.๓	๓๓.๒	๑๐๐.๐ (๓๘)	๖๑.๘	๓.๘	๓๐.๘	๑๐๐.๐ (๓๘)	๑๓.๘	๔๒.๑	๑๐๐.๐ (๓๘)	๑๐.๒	๘๘.๘	๑๐๐.๐ (๓๘)	
<u>มีบุตร ๑-๓ คน</u>															
ทำงานนอกบ้าน	๓๐.๓	๑๘.๖	๑๘.๖	๓๐.๖	๓๐.๓	๘.๘	๒๘.๘	๓๐.๖	๕๖.๑	๔๓.๘	๓๐.๖	๕๖.๓	๕๓.๓	๓๐.๖	
ทำงานบ้าน	๖๕.๒	๓๐.๑	๘.๓	๖๘.๕	๘๖.๐	๑.๑	๑๒.๘	๖๘.๕	๖๖.๓	๓๓.๓	๖๘.๕	๕๕.๑	๕๕.๘	๖๘.๕	
รวม	๖๓.๒	๒๕.๘	๓.๕	๑๐๐.๐ (๑๓๘)	๘๑.๓	๒.๓	๑๓.๘	๑๐๐.๐ (๑๓๘)	๖๑.๘	๓๘.๑	๑๐๐.๐ (๑๓๘)	๕๒.๕	๕๓.๕	๑๐๐.๐ (๑๓๘)	
<u>มีบุตร ๔ คนหรือมากกว่า</u>															
ทำงานนอกบ้าน	๔๐.๐	๕๐.๐	๑๐.๐	๕๕.๖	๓๐.๐	-	๓๐.๐	๕๕.๖	๔๐.๐	๖๐.๐	๕๕.๖	๔๐.๐	๖๐.๐	๕๕.๖	
ทำงานบ้าน	๓๒.๘	๒๘.๑	๓.๕	๓๘.๕	๓๒.๘	๑๓.๘	๑๓.๘	๓๘.๕	๘๒.๘	๑๓.๒	๓๘.๕	๖๕.๕	๓๘.๕	๓๘.๕	
รวม	๖๘.๒	๓๐.๓	๕.๑	๑๐๐.๐ (๓๘)	๓๑.๘	๑๐.๓	๑๓.๘	๑๐๐.๐ (๓๘)	๖๘.๓	๓๐.๓	๑๐๐.๐ (๓๘)	๖๘.๓	๓๐.๓	๑๐๐.๐ (๓๘)	



นอกบ้านจะใช้วิธีคุมกำเนิดมากกว่าสตรีที่ทำงานบ้าน สำหรับการใช้ในปัจจุบันนั้นสตรีที่มีบุตร ๑-๓ คน จะมีอัตราส่วนของการใช้ใกล้เคียงกัน โดยที่สตรีที่ทำงานนอกบ้านใช้ร้อยละ ๔๖ และสตรีที่ทำงานบ้านกำลังใช้ร้อยละ ๔๔ สำหรับสตรีที่มีบุตร ๔ คนหรือมากกว่านั้น สตรีที่ทำงานบ้านใช้วิธีคุมกำเนิดในอัตราส่วนที่สูงกว่าสตรีที่ทำงานนอกบ้าน (ร้อยละ ๖๕ ต่อร้อยละ ๕๐)

จึงพอจะกล่าวได้ว่า จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่จะมีผลโดยตรงต่อความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวมากกว่าภาวะการทำงาน

เมื่อพิจารณาถึงภาวะการทำงาน รายได้ของครอบครัว และความรู้ ทัศนคติ การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว ดังตารางที่ ๒๓ แล้วพบว่าสตรีที่ครอบครัวมีรายได้ต่ำกว่า ๑,๒๐๐ บาท หรือมีรายได้ ๑,๒๐๐ - ๑,๕๕๕ บาท ที่ทำงานบ้านจะมีความรู้ในวิธีคุมกำเนิดสูงกว่าสตรีที่ทำงานนอกบ้าน ดังจะเห็นได้จากสตรีที่ครอบครัวมีรายได้ต่ำกว่า ๑,๒๐๐ บาท ที่ทำงานนอกบ้านทราบวิธีคุมกำเนิดร้อยละ ๕๔ ส่วนสตรีที่ทำงานบ้านทราบถึงร้อยละ ๗๐ ในทำนองเดียวกันสตรีที่ครอบครัวมีรายได้ ๑,๒๐๐ - ๑,๕๕๕ บาท ที่ทำงานนอกบ้านทราบร้อยละ ๕๒ ส่วนสตรีที่ทำงานบ้านทราบร้อยละ ๕๕ แต่ในกลุ่มสตรีที่ครอบครัวมีรายได้สูงตั้งแต่ ๒,๐๐๐ บาทขึ้นไป ที่ทำงานนอกบ้านทราบถึงร้อยละ ๗๕ และสตรีที่ทำงานบ้านทราบเพียงร้อยละ ๖๗ เท่านั้น

สำหรับทัศนคติเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวนั้น อัตราส่วนของการเห็นควยกับการวางแผนครอบครัวจะสูงในกลุ่มสตรีที่ทำงานบ้าน โดยเฉพาะครอบครัวที่มีรายได้ต่ำกว่า ๑,๒๐๐ บาท และ ๑,๒๐๐ - ๑,๕๕๕ บาท ดังปรากฏว่าสตรีที่ครอบครัวมีรายได้ต่ำกว่า ๑,๒๐๐ บาท ที่ทำงานนอกบ้านเห็นควยกับการวางแผนครอบครัวร้อยละ ๔๖ ส่วนสตรีที่ทำงานบ้านเห็นควยถึงร้อยละ ๕๑ ในทำนองเดียวกันสตรีที่ครอบครัวมีรายได้ ๑,๒๐๐ - ๑,๕๕๕ บาท ที่ทำงานนอกบ้านเห็นควยเพียงร้อยละ ๖๗ เท่านั้น ส่วนสตรีที่ทำงานบ้านเห็นควยถึงร้อยละ ๕๑ สำหรับกลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ ๒,๐๐๐ บาทขึ้นไป พบว่าสตรีที่ทำงานนอกบ้าน เห็นควยมากกว่าสตรี

ตารางที่ ๒๓ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ ทักษะ การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว  
กับรายได้ของครอบครัวและภาวะการทำงาน (อัตราส่วนร้อย)

รายได้ของครอบครัวและ ภาวะการทำงาน	ความรู้				ทัศนคติ				การใช้วิธีคุมกำเนิด						
	ทราบ วิธีใช้ อย่างน้อย ๑ วิธี	เพียง แคเคย ได้ยิน เท่านั้น	ไม่ ทราบ เลย	รวม	เห็น ด้วย กาย	ไม่ เห็น ด้วย กาย	ไม่ แน่ใจ ไม่มี ความ เห็น	รวม	เคยใช้มาก่อน			กำลังใช้ในปัจจุบัน			
									เคย	ไม่ เคย	รวม	กำลัง ใช้	ไม่ได้ ใช้	รวม	
<u>ต่ำกว่า ๑,๒๐๐ บาท</u>															
<u>ทำงานนอกบ้าน</u>	๕๓.๘	๑๕.๕	๓๐.๘	๑๘.๑	๕๖.๒	๑๕.๕	๓๘.๕	๑๘.๑	๒๓.๑	๓๖.๙	๑๘.๑	๑๕.๕	๘๕.๖	๑๘.๑	
<u>ทำงานบ้าน</u>	๖๙.๕	๒๒.๐	๘.๕	๘๑.๙	๘๑.๕	๕.๑	๑๓.๕	๘๑.๙	๖๕.๕	๓๕.๖	๘๑.๙	๕๓.๕	๕๒.๕	๘๑.๙	
รวม	๖๖.๓	๒๐.๘	๑๒.๕	๑๐๐.๐ (๗๒)	๗๕.๐	๖.๙	๑๘.๑	๑๐๐.๐ (๗๒)	๕๖.๕	๕๓.๑	๑๐๐.๐ (๗๒)	๓๕.๓	๖๕.๓	๑๐๐.๐ (๗๒)	
<u>๑,๒๐๐-๑,๙๙๙ บาท</u>															
<u>ทำงานนอกบ้าน</u>	๕๒.๕	๒๑.๕	๒๖.๕	๕๕.๓	๖๖.๓	๕.๘	๒๘.๕	๕๕.๓	๕๒.๕	๕๓.๑	๕๕.๓	๓๘.๑	๖๑.๙	๕๕.๓	
<u>ทำงานบ้าน</u>	๕๕.๙	๕๕.๑	-	๕๕.๓	๙๑.๒	๒.๙	๕.๘	๕๕.๓	๖๓.๓	๓๒.๓	๕๕.๓	๕๐.๐	๕๐.๐	๕๕.๓	
รวม	๕๕.๐	๓๑.๕	๑๕.๕	๑๐๐.๐ (๗๖)	๗๗.๓	๕.๐	๑๘.๓	๑๐๐.๐ (๗๖)	๕๓.๙	๕๖.๑	๑๐๐.๐ (๗๖)	๓๘.๓	๖๑.๓	๑๐๐.๐ (๗๖)	
<u>๒,๐๐๐ บาทหรือมากกว่า</u>															
<u>ทำงานนอกบ้าน</u>	๓๕.๐	๑๕.๘	๖.๒	๒๘.๑	๘๑.๓	-	๑๘.๓	๒๘.๑	๕๖.๓	๕๓.๓	๒๘.๑	๕๓.๓	๕๖.๓	๒๘.๑	
<u>ทำงานบ้าน</u>	๖๕.๙	๒๙.๓	๕.๓	๗๑.๙	๗๓.๒	๕.๘	๒๒.๐	๗๑.๙	๖๓.๕	๓๖.๖	๗๑.๙	๓๖.๖	๖๓.๕	๗๑.๙	
รวม	๖๘.๕	๒๖.๓	๕.๓	๑๐๐.๐ (๗๖)	๗๕.๕	๓.๕	๒๑.๑	๑๐๐.๐ (๗๖)	๖๑.๕	๓๘.๖	๑๐๐.๐ (๗๖)	๓๘.๖	๖๑.๕	๑๐๐.๐ (๗๖)	

ที่ทำงานบ้าน คือสตรีที่ทำงานนอกบ้านมีความเห็นควยร้อยละ ๔๑ ส่วนสตรีที่ทำงานบ้านเห็นควยเพียงร้อยละ ๗๓

เกี่ยวกับการใช้วิธีคุมกำเนิดนั้นไม่ว่าสตรีนั้นจะมีรายได้ของครอบครัวเป็นเท่าใดก็ตาม ถ้าทำงานบ้านแล้วจะมีอัตราของการเคยใช้วิธีคุมกำเนิดสูงกว่าสตรีที่ทำงานนอกบ้าน ยกเว้นสตรีที่ครอบครัวมีรายได้ตั้งแต่ ๒,๐๐๐ บาท ขึ้นไป สตรีกลุ่มนี้ที่ทำงานนอกบ้านใช้วิธีคุมกำเนิดมากกว่าสตรีที่ทำงานบ้าน ดังเช่นสตรีที่ทำงานนอกบ้านที่ครอบครัวมีรายได้ต่ำกว่า ๑,๒๐๐ บาท จะเคยใช้วิธีคุมกำเนิดร้อยละ ๒๓ ส่วนสตรีที่ครอบครัวมีรายได้ ๑,๒๐๐ - ๑,๕๕๕ บาท และ ๒,๐๐๐ บาท หรือมากกว่านั้น เคยใช้ร้อยละ ๔๓ และร้อยละ ๕๖ ตามลำดับ ส่วนสตรีที่ทำงานบ้าน ที่ครอบครัวมีรายได้น้อยกว่า ๑,๒๐๐ บาท หรือมีรายได้ตั้งแต่ ๒,๐๐๐ บาท ขึ้นไป จะมีอัตราของการเคยใช้วิธีคุมกำเนิดใกล้เคียงกันคือร้อยละ ๖๔ และร้อยละ ๖๔ ตามลำดับ ส่วนสตรีที่ครอบครัวมีรายได้ ๑,๒๐๐ - ๑,๕๕๕ บาท ที่ทำงานบ้านเคยใช้ร้อยละ ๖๓ สำหรับการไขในปัจจุบันนั้นพบว่าสตรีที่ทำงานบ้านที่มีรายได้ต่ำกว่า ๑,๒๐๐ บาท และ ๑,๒๐๐ - ๑,๕๕๕ บาท จะมีอัตราการไขสูงกว่าสตรีที่ทำงานนอกบ้านที่มีรายได้ในกลุ่มเดียวกัน ส่วนสตรีที่ครอบครัวมีรายได้ ๒,๐๐๐ บาท หรือมากกว่านั้น จะพบว่าสตรีที่ทำงานนอกบ้านมีอัตราการไขสูงกว่าสตรีที่ทำงานบ้านเล็กน้อย

การที่สตรีที่ทำงานบ้านและครอบครัวมีรายได้ต่ำ (ต่ำกว่า ๑,๒๐๐ บาท) หรือมีรายได้ปานกลาง (๑,๒๐๐ - ๑,๕๕๕ บาท) มีความรู้สูงกว่าสตรีที่ทำงานนอกบ้านก็อาจเนื่องจากมีบุตรเพียงพอแล้วประการหนึ่ง นอกจากนี้สตรีที่ทำงานบ้านนั้นส่วนหนึ่งจะเคยทำงานนอกบ้านมาก่อน ซึ่งความรู้ ทักษะคติ และการใช้วิธีคุมกำเนิดอาจได้รับอิทธิพลมาตั้งแต่เมื่อครั้งยังทำงานนอกบ้านก็เป็นได้ ส่วนสตรีที่ครอบครัวมีรายได้สูงที่ทำงานนอกบ้าน มีความรู้ ทักษะคติ และการใช้วิธีคุมกำเนิดสูงกว่าสตรีที่ทำงานบ้านก็อาจเนื่องมาจากการไปทำงานนอกบ้านทำให้เขามีโอกาสได้สัมผัสกับโลกภายนอกมากขึ้น มีการค้นคว้ามากขึ้น มีความรู้กว้างขวางขึ้น หรือมีความต้องการที่จะเลื่อนฐานะทางสังคมให้สูงขึ้นอีกก็เป็นได้





ดังนั้นจึงพอจะกล่าวได้ว่า รายได้ของครอบครัวคิดและภาวะการทำงานของสตรีที่  
ต่างกันก็มีผลต่อความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวกับราย  
ได้ของครอบครัวของสตรี

ตามที่ได้อธิบายไว้แล้วว่าครอบครัวที่มีรายได้สูงจะมีผลต่อค่านิยมของบุคคลในการที่  
จะจำกัดขนาดของครอบครัวให้เล็กลง และพยายามที่จะพัฒนาฐานะทางสังคมให้ดีขึ้นแทนการ  
มีบุตรเป็นจำนวนมาก จึงได้ตั้งสมมุติฐานเพื่อการทดลองสอบดังนี้คือ สตรีที่ครอบครัวมีรายได้สูง  
จะมีความรู้ในวิธีคุมกำเนิด เห็นด้วยการวางแผนครอบครัว และใช้วิธีคุมกำเนิดมากกว่า  
สตรีที่ครอบครัวมีรายได้ต่ำกว่า

รายได้ของครอบครัวนี้ไ้รวมรายได้ของภรรยาและสามีทั้งที่เป็นรายได้ประจำและ  
รายได้พิเศษเข้าด้วยกัน และได้จำแนกครอบครัวตามลักษณะของรายได้เป็น ๓ กลุ่มคือ กลุ่ม  
ที่มีรายได้น้อยกว่าเดือนละ ๑,๒๐๐ บาท กลุ่มที่มีรายได้ ๑,๒๐๐ - ๑,๘๘๘ บาท และกลุ่ม  
ที่มีรายได้ตั้งแต่ ๒,๐๐๐ บาทขึ้นไป จากตารางที่ ๒๔ ได้แสดงให้เห็นว่า สตรีที่ครอบครัวมี  
รายได้ระหว่าง ๑,๒๐๐ - ๑,๘๘๘ บาท หารายวิธีใช้เพียง ร้อยละ ๕๔ เท่านั้น ส่วนสตรีที่  
มีรายได้ ๒,๐๐๐ บาท และมากกว่าหารายวิธีใช้ร้อยละ ๖๘ ความแตกต่างนี้เมื่อได้ทดสอบ  
ทางสถิติแล้วพบว่าไม่มีนัยสำคัญ ( $P < .๒๐$ )

✓ สำหรับทักษะคิดเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวนั้น พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ  
( $P < .๒๐$ ) สตรีในทุก ๆ กลุ่มจะมีความเห็นด้วยตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป และกลุ่มที่มีรายได้  
ปานกลางจะมีความเห็นด้วยมากที่สุด (ร้อยละ ๗๖ )

✓ เกี่ยวกับการใช้วิธีคุมกำเนิดนั้น สตรีที่ครอบครัวมีรายได้ ๒,๐๐๐ บาท หรือมากกว่า  
เคยใช้ร้อยละ ๖๑ สตรีที่ครอบครัวมีรายได้ ๑,๒๐๐ - ๑,๘๘๘ บาท เคยใช้ร้อยละ ๕๔ เท่า  
นั้น ส่วนสตรีที่ครอบครัวมีรายได้น้อยกว่า ๑,๒๐๐ เคยใช้ร้อยละ ๕๘ แต่ความแตกต่างนี้เมื่อได้

ตารางที่ ๒๔ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว  
กับรายได้ของครอบครัว (อัตราส่วนร้อยละ)

รายได้ของครอบครัว (บาท/เดือน)	ความรู้				ทักษะ				การใช้วิธีคุมกำเนิด					
	ทราบวิธีใช้ อย่างน้อย ๑ วิธี		เพียง แต่เคย ได้ยิน เท่านั้น		ไม่ ทราบ เลย		รวม		เคยใช้มาก่อน			กำลังใช้ในปัจจุบัน		
	เคย	ไม่ เคย	รวม	เห็น ควย	ไม่ เห็น ควย	ไม่ แน่ใจ ไม่มี ความ เห็น	รวม	เคย	ไม่ เคย	รวม	กำลัง ใช้	ไม่ ได้ ใช้	รวม	
น้อยกว่า ๑,๒๐๐	๖๖.๗	๒๐.๘	๑๒.๕	๓๕.๑	๗๕.๐	๖.๕	๑๘.๑	๓๕.๑	๕๘.๓	๔๑.๗	๓๕.๑	๔๑.๗	๕๘.๓	๓๕.๑
๑,๒๐๐ - ๑,๙๙๙	๕๓.๙	๓๑.๖	๑๔.๕	๓๗.๑	๗๗.๖	๕.๐	๑๘.๔	๓๗.๑	๕๓.๙	๔๖.๑	๓๗.๑	๕๓.๙	๕๖.๖	๓๗.๑
๒,๐๐๐ และมากกว่า	๖๘.๔	๒๖.๓	๕.๓	๒๗.๘	๗๕.๕	๓.๕	๒๑.๑	๒๗.๘	๖๑.๕	๓๘.๖	๒๗.๘	๖๑.๕	๖๑.๕	๒๗.๘
รวม	๖๒.๕	๒๖.๓	๑๑.๒	๑๐๐.๐ (๒๐๕)	๗๖.๑	๕.๙	๑๙.๐	๑๐๐.๐ (๒๐๕)	๕๗.๖	๔๒.๕	๑๐๐.๐ (๒๐๕)	๕๗.๖	๕๘.๕	๑๐๐.๐ (๒๐๕)
การทดสอบ นัยสำคัญ	$\chi^2 = ๖.๘๐$ $P < .๒๐$				$\chi^2 = ๓.๓๐$ $P < .๖๐$				$\chi^2 = ๐.๐๘$ $P < .๘๗๕$			$\chi^2 = ๐.๓๓$ $P < .๕๐$		

ทดสอบทางสถิติแล้วพบว่าไม่มีนัยสำคัญ ( $P < .๕๗๕$ ) สำหรับการใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ สตรีที่ครอบครัวมีรายได้ ๑,๒๐๐ - ๑,๕๕๕ บาท และ ๒,๐๐๐ บาท หรือมากกว่า มีอัตราส่วนของการใช้ใกล้เคียงกัน คือร้อยละ ๔๒ ร้อยละ ๔๓ และร้อยละ ๓๕ ตามลำดับ การทดสอบทางสถิติพบว่าไม่มีนัยสำคัญแตกต่างกัน ( $P < .๕๐$ )

ดังนั้นจึงพอจะกล่าวได้ว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่แตกต่างกัน มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว แต่ความแตกต่างนั้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และมีได้เป็นไปในทางที่สมมุติฐานตั้งไว้ ดังจะเห็นได้จากสถิติที่ครอบครัวมีรายได้สูงกำลังใช้วิธีคุมกำเนิด ในอัตราส่วนที่น้อยที่สุด

✓ สำหรับความรู้เกี่ยวกับวิธีคุมกำเนิด สตรีที่ครอบครัวมีรายได้สูงมีความรู้ในวิธีคุมกำเนิดสูงนี้ก็อาจเนื่องมาจาก การเคยใช้วิธีคุมกำเนิดในอัตราส่วนที่สูงก็ได้ ตารางที่ ๒๕ ใต้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเคยใช้วิธีคุมกำเนิด และความรู้เกี่ยวกับวิธีคุมกำเนิด ปรากฏว่าสตรีที่เคยใช้ร้อยละ ๔๔ ทราบเกี่ยวกับวิธีคุมกำเนิด และร้อยละ ๑๖ เพียง

ตารางที่ ๒๕ อัตราส่วนร้อยละของสตรีจำแนกตามการใช้วิธีคุมกำเนิดและรู้เกี่ยวกับวิธีคุมกำเนิด

การใช้วิธีคุมกำเนิด	ความรู้เกี่ยวกับวิธีคุมกำเนิด			รวม
	ทราบวิธีใช้อย่างน้อย ๑ วิธี	เพียงแต่เคยได้ยินเท่านั้น	ไม่ทราบเลย	
เคยใช้	๔๔.๒	๑๕.๔	-	๑๐๐.๐
ไม่เคยใช้	๓๑.๕	๔๑.๓	๒๗.๒	๑๐๐.๐
รวม	๑๑๕.๗	๕๗.๗	๒๗.๒	๑๐๐.๐ (๒๑๒)

แต่เคยไคยีนเท่านั้นซึ่งสตรีกลุ่มนี้อาจทราบวิธีใช้แต่ทราบไม่ถูกต้อง จึงไคยไคยอยู่ในกลุ่มเพียง  
แต่เคยไคยีนเท่านั้น ส่วนสตรีที่ไม่เคยไคยนั้นร้อยละ ๓๒ ทราบวิธีใช้ สตรีร้อยละ ๔๑ เพียงแต่  
เคยไคยและร้อยละ ๒๗ ไม่ทราบเกี่ยวกับวิธีคุมกำเนิดเลย

นอกจากนี้การที่สตรีที่ครอบครัวยังมีรายไคยสูง และใช้วิธีคุมกำเนิดสูงนี้ก็อาจเนื่องจาก  
เขามีบุตรเพียงพอแล้วก็เป็นไคย หรืออาจจะเป็นเพราะต้องการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมใน  
ครอบครัวยิ่งสูงขึ้นก็เป็นไคย

Whelpton, Campbell and Patterson<sup>๖๕</sup> ไคยทำการศึกษาสตรีอเมริกัน  
เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว ไคยพบว่าสตรีที่มีรายไคยสูงใช้วิธีคุมกำเนิดสูงกว่าสตรีที่มี  
มีรายไคยน้อยกว่า ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ไคยผลเช่นเดียวกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวกับราย  
ไคยของสตรีที่อยู่ในวัยเจริญพันธุ์

ในการศึกษาถึงรายไคยของสตรีนี้ ไคยแบ่งสตรีออกเป็นผู้ที่มียรายไคยกับผู้ที่ไม่มีรายไคย  
ไม่มีรายไคย สตรีที่มีรายไคยนั้นก็ไคยรวมทั้งรายไคยประจำและรายไคยพิเศษเข้าด้วยกัน จึงไคยจำ  
แนกรายไคยออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มที่มีรายไคยน้อยกว่า ๖๐๐ บาทต่อเดือน กับกลุ่มที่มีรายไคย  
เดือนละ ๖๐๐ บาท หรือมากกว่า เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และ  
การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว กับกลุ่มของสตรีทั้งสามแล้ว (ตารางที่ ๒๖) พบ  
ว่า สตรีที่มีรายไคยน้อยกว่า ๖๐๐ บาท มีความรู้ในวิธีคุมกำเนิดร้อยละ ๗๐ สตรีที่มีรายไคย  
๖๐๐ บาท หรือมากกว่า มีความรู้เพียงร้อยละ ๕๔ ส่วนผู้ที่ไม่มีรายไคยมีความรู้ร้อยละ  
๖๒ ดังตารางที่ ๒๗ เมื่อพิจารณาถึงผู้ที่ไม่ทราบเลยนั้นพบว่าสตรีที่มีรายไคยน้อยกว่า ๖๐๐ บาท

<sup>๖๕</sup> Pascal K. Whelpton, Arthur A. Campbell and John E. Patterson, Fertility and Family Planning in the United States. (New Jersey: Princeton University Press, Princeton, 1966) p. 205.

เป็นกลุ่มที่มีอัตราส่วนของผู้ที่ไม่ทราบสูงสุด คือมีถึงร้อยละ ๒๐ กลุ่มที่มีรายได้ ๖๐๐ บาทหรือมากกว่านั้นมีอัตราของการไม่ทราบเพียงร้อยละ ๑๕ ส่วนผู้ที่เป็แม่บ้านไม่ทราบเพียงร้อยละ ๕ เท่านั้น จึงพอจะกล่าวได้ว่าสตรีที่เป็นแม่บ้านนั้นเคยได้ทราบเกี่ยวกับวิธีคุมกำเนิดมากที่สุด แต่การทราบนั้นยังทราบไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่สูงถึงร้อยละ ๓๓ จึงทำให้สตรีในกลุ่มนี้มีอัตราส่วนของกรทราบวิธีใช้อย่างถูกต้องน้อยลง ความแตกต่างระหว่างรายได้กับความรู้นี้ในวิธีคุมกำเนิดนั้น เมื่อทดสอบทางสถิติแล้วพบว่ามีนัยสำคัญ ( $P < .๐๐๕$ ) แตมิได้เป็นไปตามที่สมมุติฐานตั้งไว้

สำหรับทัศนคติต่อการวางแผนครอบครัวนั้นพบว่า ในกลุ่มที่มีรายได้ ๖๐๐ บาท หรือมากกว่าเป็นกลุ่มที่เห็นควมมากที่สุดคือมีอัตราส่วนสูงถึงร้อยละ ๘๐ ในขณะที่สตรีที่มีรายได้ต่ำกว่า ๖๐๐ บาท เห็นควเพียงร้อยละ ๖๘ เท่านั้น ส่วนแม่บ้านเห็นควร้อยละ ๗๘ ความแตกต่างนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ( $P < .๒๐$ )

เกี่ยวกับการใช้วิธีคุมกำเนิดนั้น พบว่าสตรีที่เป็นแม่บ้าน เป็นกลุ่มที่เคยใช้วิธีคุมกำเนิดมากที่สุดคือ เคยใช้ร้อยละ ๖๗ ส่วนสตรีที่มีรายได้น้อยกว่า ๖๐๐ บาท และกลุ่มที่มีรายได้ ๖๐๐ บาทหรือมากกว่า มีอัตราส่วนของกรใช้ร้อยละ ๕๐ และร้อยละ ๕๖ ตามลำดับ ความแตกต่างนี้เมื่อได้ทดสอบทางสถิติแล้วพบว่ามีนัยสำคัญแตกต่างกัน ( $P < .๐๒๕$ ) แต่เป็นไปในลักษณะที่ตรงข้ามกับสมมุติฐานคือ กลับปรากฏว่า สตรีที่ไม่มีรายได้เลยใช้วิธีคุมกำเนิดมากกว่าสตรีที่มีรายได้น้อยและรายได้มาก สำหรับการใชในปัจจุบันนั้นถึงแม้ว่าความแตกต่างจะไม่มีนัยสำคัญ ( $P < .๖๐$ ) แต่ก็มีแนวโน้มที่แสดงว่า สตรีที่เป็นแม่บ้านจะใช้วิธีคุมกำเนิดมากกว่าสตรีที่มีรายได้น้อยและรายได้มากเช่นเดียวกัน

การที่สตรีที่ไม่มีรายได้เลย กลับใช้วิธีคุมกำเนิดมากกว่าสตรีที่มีรายได้น้อยหรือรายได้มากก็อาจเป็นเพราะ สตรีในกลุ่มนี้มีบุตรเพียงพอแล้วก็ได้

จึงพอจะกล่าวได้ว่า รายได้ของสตรีไม่มีผลโดยตรงต่อความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว



ตาราง ๒๖ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว  
กับรายได้ของสตรีที่อยู่ในวัยเจริญพันธุ์ (อัตราส่วนร้อยละ)

รายได้ของสตรีในวัย เจริญพันธุ์ (บาท/เดือน)	ความรู้				ทัศนคติ				การใช้วิธีคุมกำเนิด						
	ทราบวิธีใช้ ถุงยาง นอญ ๑ วิธี		เพียง แคบ ไคย เทอ นั้น	ไม่ ทราบ เลย	รวม	เห็น ควย	ไม่ เห็น ควย	ไม่ แน่ใจ ไม่มี ความ เห็น	รวม	เคย	ไม่ เคย	รวม	กำลัง ใช้	ไม่ได้ ใช้	รวม
	น้อยกว่า ๖๐๐ บาท	๓๐.๐	๑๐.๐	๒๐.๐	๒๔.๑	๖๔.๐	๔.๐	๒๘.๐	๒๔.๑	๕๐.๐	๕๐.๐	๒๔.๑	๓๘.๐	๖๒.๐	๒๔.๑
๖๐๐ บาทและมากกว่า แมฆาน, ไม่มีรายได้	๕๔.๒	๓๑.๒	๑๔.๖	๒๓.๒	๘๑.๒	๔.๒	๑๔.๖	๒๓.๒	๕๕.๘	๕๔.๒	๒๓.๒	๓๓.๕	๖๖.๕	๒๓.๒	
รวม	๖๒.๔	๓๓.๐	๔.๖	๕๒.๓	๗๕.๐	๕.๕	๑๖.๕	๕๒.๓	๖๖.๕	๓๓.๑	๕๒.๓	๕๕.๐	๕๕.๐	๕๒.๓	
	๖๒.๓	๒๓.๑	๑๐.๖	๑๐๐.๐ (๒๐๓)	๗๖.๓	๕.๘	๑๘.๕	๑๐๐.๐ (๒๐๓)	๕๘.๐	๕๒.๐	๑๐๐.๐ (๒๐๓)	๕๑.๖	๕๘.๕	๑๐๐.๐ (๒๐๓)	
การทดสอบ นัยสำคัญ	$\chi^2 = ๑๘.๙๒$ $P < .๐๐๕$				$\chi^2 = ๕.๘๘$ $P < .๒๐$				$\chi^2 = ๘.๐๘$ $P < .๐๒๕$			$\chi^2 = ๑.๑๔$ $P < .๖๐$			